

Jenny Baker

A testvériség valódi jelentése

Elhangzott: az Angol Teozófiai Társulat nyári iskolájában, 2018. aug. 19-én

Fordította: Szabari János, 2018.

Magyar Teozófiai Társulat

Az emberiség testvérisége

A Teozófiai Társulat első célkitűzése: **Megalkotni az emberiség egyetemes testvériségének egyik magját fajra, hitre, nemre, kasztra vagy bőrszínre való tekintet nélkül.**

Ha a Teozófiai Társulatot nem a XIX. század késői részében alapították volna, hanem a XXI. század elején, vajon hogyan hangozna az első célkitűzés? Például a „nem” szót a **gender** helyettesítené, a „kasztra” pedig a **társadalmi helyzet**. Mi lenne a „testvériség” szóval?¹ Valószínűleg a „**nővérséget**” is beillesztették volna, mivel a testvériség szó szexistának tűnik, és a modern korból ered.

A testvériség szónak legalább két jelentése van. Az egyik férfi testvérek csoportja, mint egy kolostorban, egy céhben vagy egy szakszervezetben. A másik definíció hasonló gondolkodású emberek közösségére vagy egy gyülekezetre, vagy egy meghatározott célért dolgozó csoportra utal. Nem jelenti azt, hogy ezeknek a csoportoknak csak férfiakból kell állni, ezért úgy gondolom, hogy az utóbbi jelentés az, amiért az alapítók a testvériség szót beletették a Társulat első céljába. Számukra a testvériség szó az egész emberiséget jelentette.

Vizsgáljunk meg más, a testvériséghez kapcsolódó szót, mint a barátság, közösség, bajtársiasság és elvtársiasság. Mindezeket a szavakat lehet használni a Társulatunkra. Én – többjükhöz hasonlóan – megtapasztaltam az összetartozás csodálatos érzését, ami akkor keletkezik, amikor a tagok összegyűlnek a nyári iskolákban, kongresszusokon, közgyűléseken és tanulmányi csoportokban. Ezek a felemelő, élvezetes és sokra becsült alkalmak, amik valamennyiünk javára szolgálnak, ahogyan a Társulatéra is.

Hogyan íránk le egy testvériség tagjának a viselkedését? Az első és legnyilvánvalóbb az, hogy testvéri módon cselekszik. Hozzátehetjük még, hogy kedves, figyelmes, türelmes és elfogadó, nem dogmatikus és jóakarátú is. Ez az előadás a testvériségnek ezeket és további aspektusait fogja körbe járni.

Térjünk vissza a Társulat alapításához 1875-be, New York-ban. Évtizedeken keresztül a Bölcsesség Mesterei kerestek egy megfelelő személyt, aki képes szócsövükként működni az időtlen bölcsesség elterjesztésében a spirituális beteljesedés borzalmas szükségletében szenvedő világban. Felfedezték Helena Petrovna Blavatsky-t, egy jelentős képességekkel rendelkező orosz arisztokratát. Sok évig tartó tanulás és világgjárás után, amikor New York-ban volt, HPB találkozott H. Olcott ezredessel és William Q. Judge-dzsal, és együtt ők lettek a Teozófiai Társulat alapítói.

¹ Az angol „brotherhood” szót magyarra mindig is testvériségnek fordítottuk, noha egészen pontosan „fiú testvériséget” vagy „fivérséget” jelent. – a ford.

Bár a Társulat célkitűzései a kezdetiektől némileg megváltoztak, a Mesterek ragaszkodtak hozzá, hogy az első célkitűzés az egyetemes testvériség és az emberiség egysége legyen. Ez az, amit Koot Hoomi Mesternek el kellett mondania egy A.P. Sinnett-nek írt levélben (ML 33.):

Már megvitattátok, de foglaljuk írásba az egyetemes testvériség eszméjét a Társulat elsődleges munkájaként, aminek a hasznossága megkérdőjeleződött, és olyan javaslat fogalmazódott meg, hogy a Teozófiai Társulatot át kell alakítani főiskola szerűvé az okkultizmus tanulmányozására. Inkább pusztuljon el a Teozófiai Társulat, mint hogy megengedjük azt, hogy csupán a mágia akadémiájává vagy az okkultizmus csarnokává váljon. Tényleg mi vagyunk azok, akiktől elvárják, hogy megengedjük az emberiség testvérisége nemes címének elvetését, hogy a pszichológia egyszerű iskolájává váljon?

KH további tanácsot is adott Sinnett-nek:

Egyedül az, aki szívből szereti az emberiséget, aki képes teljesen megérteni a gyakorlati testvériség felélesztésének eszméjét, az jogosult a titkainkat birtokolni. Az olyan ember, aki nem helyezi az emberiség javát a saját java fölé, nem érdemes arra, hogy tanítványunkká váljon, nem érdemes arra, hogy tudásban többé váljon a szomszédjánál.

Láthatjuk ezekből a szavakból azt az óriási fontosságot, amit a Nagyok adtak a Társulat első célkitűzésének. Egy egyetemes testvériséget akartak létrehozni intézményi szinten, ami majd megismerteti magát szerte a világon. Nem tartott túl sok ideig, hogy a hír elterjedjen, és hogy nemzeti társulatok nyíljanak meg számos országban, hogy segítsék az egyetemes testvériség eszméjét. A Mesterek alosztályok alakítását javasolták a teozófiai tudás terjesztésének alapjául, mert egy együtt dolgozó csoport sokkal hatékonyabb, mint egy egyén, bármennyire is jól tájékozott legyen.

A kulcsszó a fenti bekezdésben az „együtt dolgozni”. Hasonló gondolkodású emberek közössége sok mindent el tud érni, míg különböző felfogású emberek csak diszharmóniát és szembenállást okoznak. Az emberiség testvériségébe mindenki beletartozik: a szent és a bűnöző, a gazdag és a szegény, a tudatlan és a bölcs. Lehetséges-e mindenki irányában testvéri módon cselekedni? Kétséges, hacsak az ember nem egy magasan fejlett lény. Nagyon kevesen tudnák szeretni az az egész emberiséget, különösen akkor, ha megnézzük a világ jelenlegi állapotát és azt a kárt, amit az ember okoz embertársainak és a földnek, aminek fenn kell tartania az életünket.

Az egyedüli szükséges dolog egy új embernek, amikor csatlakozik a Társulathoz, hogy egyetértsen és tiszteletben tartsa a három célkitűzést. Nincs olyan vélemény vagy dogma, aminek engedelmessé kellene, így úgy tűnik, hogy a Társulat tagjának lenni könnyű, ha összehasonlítjuk egyes szigorú vallással vagy szektával. Ez azonban egy félrevezető állítás, mivel az első célkitűzésben megfogalmazott előírások egyáltalán nem olyan egyszerűek, mint amilyenek látszanak. Az egyetemes testvériség egy eszménykép, amit könnyű kijelenteni, de nehéz aszerint élni. Ezzel az előadásban később fogunk foglalkozni.

Új tagoknak szóló üzenetében George S. Arundale ezt mondta: „Ahogyan megtanulunk testvériesebb életet élni, úgy hatolunk be mélyebbre az igazság birodalmába. Ahogyan az igazság egyre növekvő mértékben tárul fel bennünk, úgy válunk képessé egyre hatékonyabban kifejezni annak cselekvő alapelvét, a testvériséget. Az igazság élet és hatalom. A testvériség a működő igazság.” Azzal folytatta, hogy az emberek testvérisége az élet sokszínűségét fejezi ki, míg az Isten atyasága a mindent átölelő szolidaritást és egységet hirdeti, amin belül a minden sokszínűség él és mozog, és benne létezik.

Annie Besant új tagoknak szóló üzenetében szintén a testvériség jelentésének fontosságát hangsúlyozza: „Mindannyiuknak teljesen meg kell érteniük, hogy a Társulat nem pályázik az egyetemes testvériség létrehozására, mivel az már létezik. Az emberek testvérek, akár tudják, akár nem, mert minden testvér, mivel minden az Egy Életről kapja az életét. Mi felismerjük az egyetemes testvériség igazságát, és ennek a felismerésnek nagy értéke van, mert segít másoknak

is felismerni azt.” Majd hozzát teszi: „Valamennyiüknek a testvériség kicsiny központjának kell lennie annak a ténynek a következtében, hogy önök elismerik azt az Élet törvényeként.”

Az új tagokat arra biztatja, hogy cselekedjenek testvéri módon, mert egy ember által élt életnek sokkal nagyobb hatása van, mint bármilyen szónak a legkiválóbb szónoktól. Arra bátorítanak bennünket, hogy éljünk jóindulatúan, tegyük meg, amit tudunk, hogy segítsünk másoknak anélkül, hogy a véleményünket rájuk erőltetnénk, vagy közbeavatkoznánk, amikor nem akarják, és nem várva jutalmat vagy dicséretet a cselekedeteinkért.

Radha Burnier az új tagoknak szóló üzenetében ezt írta: „A Teozófiai Társulat egész építménye két erős oszlopon nyugszik, az egyik a szabadság, a másik pedig a testvériség. Mindkettő alapvető fontosságú magához az élethez.”

C. Jinarajadasa ezekkel a szavakkal fejezte be az új tagoknak szóló üzenetét: „A teozófus az, ahogyan egy teozófus cselekszik. Az egyedüli lehetséges cselekedet az, amit a testvériség szelleme ragyog be. Ha megpróbálnak minden élőnek – embernek és nem embernek – a testvére lenni, képesek lesznek maguk felismerni, hogy önök az Út, az Igazság, az Élet és a Boldogság is.”

Amikor az ember inkább szellemként, mint testként ismeri magát, felismeri, hogy a megosztás és az adás a növekedés és az erő feltétele, mert minél többet ad, annál többet kap. Ezért a testvériségnek a szellemben van a gyökere, és onnan árad ki az érzelm és az értelem birodalmaiba. A testvériséget nem lehet kívülről előírni, az egyedül a belső szellemből jön elő.

A vallások testvérisége

Tudjuk, hogy a teozófia nem vallás, viszont a Társulat jelmondata: „Nincs magasztosabb vallás az igazságnál”. Eredetileg így hangzott: „Nincs magasztosabb dharma az igazságnál” – szanszkrit nyelven: *Satyat nasti para dharma*. A dharma szót nehéz magyarrá fordítani szanszkritről, mert nincs olyan egyetlen szó, ami teljesen kifejezi a jelentését. Így jelent vallást is, ahogyan igazságosságot, erényt és erkölcsi állapotot is. A Társulat a vallás szó használatát választotta, hogy talán könnyebbé tegye a nyugatiak számára az elgondolás megértését. Próbáljuk meg felfedezni ennek a szónak a jelentését azzal, hogy megnézzük a vallások testvériségét.

Mit értünk valláson? A vallást vizsgálhatjuk két megnyilvánulási formájából: az egyik az, ami az ember isteni szellemi természetére vonatkozik, ami elválaszthatatlan a magától a természettől vagy a kozmosztól, a másik pedig az, hogy a vallás tanításai és gyakorlatai hogyan érhetők el általában az emberek számára. A teozófia ezek közül az elsőnek felel meg, a Teozófiai Társulat pedig a másodiknak. A Mesterek újra és újra megismételték, hogy az emberiség egyetemes testvériségét akarják, hogy a Társulat az embermilliók szenvedése megszüntetésének eszköze legyen a földön. Egyaránt világosan megfogalmazzák, hogy a szenvedés forrása az emberi vallási intézmények és a papság uralma.

Visszatekintve azt látjuk, hogy a vallások különbözősége és a vezetőiknek a hatalom hajszolása nemcsak a különböző vallások hívei között okozott mérhetetlen szenvedést, hanem ugyanazon a valláson belül is. Sok napjainkban keletkező konfliktus vallási eredetű, és úgy tűnik, nincs végük vagy békés megoldásuk. A legtöbb ember egy vallásban nevelkedett, amelyben az alapvető hittételeket szentnek tekintik, és megkérdőjelezhetetlennek a gondolatot, hogy az Istenük vagy Istenségük ilyen vagy olyan módon irányítható vagy fogékony a könyörgésre vagy különböző más jellegzetességre. Ezzel a szemlélettel nehéz bárkinek is kívülállóként objektíven tekinteni a saját vallására.

K.H. Mester egyik A.O. Sinnett-nek írt levelében nagyon világossá tette, hogy: „Isten eszménye nem vele született, hanem szerzett elképzelés”, és hogy „az emberi szenvedés soha nem fog mérséklődni addig, amíg az emberiség az igazság, az erkölcs és az egyetemes könyörületeség nevében le nem rombolja hamis istenei oltárait”. Továbbá ezt mondja: „A fő célunk, hogy kihozzuk az emberiséget ebből a rémálomból, hogy az embernek erkölcsi tisztaságot

tanítsunk saját javára, és hogy az életét önmagára alapozva élje, ne pedig teológiai mankóra támaszkodva.”

A Mesterek felismerték minden vallás közös alapját. „Ha egyszer megszabadulnak halálos béklyóiktól, a dogmatikus értelmezésektől, a személyes nevektől, az antropomorf elképzelésektől és a fizetett papságtól, akkor minden vallás alapvető tanításai azonosnak fognak bizonyulni azok ezoterikus jelentésében.”

Mélyebbre nézve a különböző vallásokba azt látjuk, hogy az alapítóik egységesek az általuk hirdetett igazságokban. A különböző vallások prófétái, rishi-jei, istenemberei és istenfiai egységesek az EGY-ségben, ami tartalmazza az isten által inspirált emberek nagy szellemi testvériségét. Az emberiség bármely vallásának védelmezői és tanítói mind ugyanazt az isteni üzenetet hozták el a világnak, ugyanazokat az alapvető szellemi igazságokat tanították, ugyanazt a változatlan erkölcsi törvényt hirdették, és nemes, példa értékű életet éltek. Ők mindannyian az emberi testvériséget ismerték el a legmagasabb eszmének az emberiség számára. Ez az Időtlen Bölcsesség, amit mi teozófiaként ismerünk, és amit gyakran „minden vallás esszenciájaként” írnak le.

A vallások testvérisége magába foglalja a közös jelképeket, közös tanításokat, közös történeteket és a közös erkölcsiséget. Nézzünk meg néhányat a különböző vallások közötti hasonlóságokból.

Buddha ezt tanítja: „Annak az embernek, aki ostobán rosszat tesz nekem, őszinte szeretetem kedvességét küldöm vissza. Minél rosszabb jön tőle, annál jobb fog tőlem menni.” Ezt is mondta: „Az ember győzze le a haragot szeretettel, győzze le a rossza jóval, győzze le a kapzsiságot bőkezűséggel, a hazugságot igazsággal.” Ezt is mondta: „A gyűlöletnek soha nem a gyűlölet vet véget, a gyűlöletnek a szeretet vet véget.”

Konfuciusz egy kérdésre így válaszolt: „Amit nem szeretnél, hogy megtegyenek veled, ne tedd azt másokkal. Amikor másokért dolgozol, tedd azt ugyanazzal a buzgalommal, mintha magadért tennéd.”

Jézus ezt mondta: „Szeresd az ellenségeidet, áldd meg azokat, akik átkoznak téged, tegyél jót azokkal, akik gyűlölnek téged, és imádkozz azokért, akik rosszakaratúan kihasználnak és üldöznek téged.”

Nézzünk meg más idézeteket a testvériségről különböző vallásokból.

A héber szentírásokban ezt olvassuk: „Ne állj bosszút, és ne haragudj a te néped gyermekeire, hanem szeresd úgy a szomszédodat, mint önmagadat.” (*Leviticus, XIX.*)

„Nem egy atyánk van-e mindnyájunknak? Nem egy Isten teremtett-e minket? Miért csalja hát kiki az ő felebarátját?” (*Malakiás, II. 10.*)

A keresztény Bibliából: „Szeretteim, szeressük egymást: mert a szeretet az Istentől van; és mindaz, a ki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent... Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást... A ki nem szereti a maga atyjafiát, a kit lát, hogyan szeretheti az Istent, a kit nem lát? ... Az a parancsolatunk is van ő tőle, hogy a ki szereti az Istent, szeresse a maga atyjafiát is.” (*I. János, IV.*)

Mohamed mondásai között ezeket a szavakat találjuk: „Az ember nem igazhívó, csak ha testvéreinek azt kívánja, amit önmagának kíván.” (*Al-Nawawi imám: Negyven Haddi, No.13.*)

A hindu szentírásokból az *Isa Upanishad*-ban ezt olvassuk: „Aki minden lényt a saját Énjében lát, és a saját Én-jét minden lényben, elveszít minden félelmet. Amikor egy bölcs látja ezt a nagy Egységet, és az Én-je minden lényé válik, akkor milyen csalódás és milyen szomorúság érhet valaha is a közelébe?”

A *Mahábhárata* eposzból pedig: „Egyetlen ember sem tegyen olyan egy másikkal, amit nem szeretne, hogy mások tegyenek vele, mert tudja, hogy az fájdalmas lenne neki. És csak azt kívánja másnak, amit önmagának szeretne.”

A buddhista szentírásokban a következőt olvashatjuk: „Minden lény boldogságra vágyik, ezért mindenre terjesszük ki a jóakaratomat. Ne bántsunk másokat olyannal, ami nekünk

fájdalmat okoz. Tiszta gondolatokkal és telve szeretettel csak olyat teszek másokkal, amit önmagamnak teszek.” (Udanavarga, 5:18)

Van EGY VALLÁS, ami Isten ismerete, és minden vallás ebből a törzsből – az Élet fájából – ágazik ki. A gyökerek a mennyekben vannak, míg az ágak az emberi világban terjedtek szét. Mert mindegyik ugyanazt az igazságot tanítja, mind az egy élet csatornája, minden szentírás az egy üzenetet ismétli, mert a tanítóknak csak egy nagy Testvérisége van, és mindenki, aki abból jön, egyszerű nyelvet beszél.

Így a vallásoknak nem kellene vetélkedniük egymással vagy gyűlölniük egymást, mert ugyanabból a forrásból származnak. Annie Besant a *Vallások testvérisége* című könyvében ezt mondja: „Van egy valódi Vallások Testvérisége, és mindenkinek, aki tanulmányozza a világ vallásait, fel kell ismernie a tanításaik azonosságát. Egy teozófus számára minden vallás igaz, és a Bölcsesség sarja. Minden vallásnak azonos joga van minden igazságra.”

Annie Besantnak volt egy víziója, hogy az emberiség és a vallások két testvériségéből összeolvadni egy világvallás, amely a miszticizmuson fog alapulni. Misztikus az a személy, aki Istent önmagában találja meg, és tudja, hogy a szellemi tudata egy a többiek szellemi tudatával, és hogy csak Egy Örök Élet létezik mindenki számára. Ez az IGAZSÁG minden élet, minden vallás és hit mögött.

„A Teozófiai Társulatot választottuk ki az emberiség jövődő vallásainak sarokkövéként”. Ezt a kijelentést a Maha Chohan tette az A.P. Sinnett-nek írt levelében, 1881-ben.

A Mesterek határozottan kijelentik: „Neki, a Teozófiai Társulatnak nincs egyetlen terjesztendő vallása, nincs támogatandó hite, csak egyedül az igazság, és semmi nem téríthet el ettől, amit mi a kötelességünk útjának tekintünk, és amiért minden feláldozunk. A jelmondatunk az örökkévalóságnak szól: Nincs magasztosabb vallás az igazságnál.”

Az egyetemes testvériség

Azt mondják nekünk: „Az egyetemes testvériség szellemi dolog, és egyedül a szellemi érzékelés képes megismerni.”

A késői XIX. században egy egyetemes testvériség elképzelését egyes emberek számára nehéz lehetett megérteni. Olyan időszak volt ez Amerikában, amikor a rabszolgaság hivatalosan éppen csak véget ért 1865. december 6-án. Indiában a kasztrendszer azt jelentette, hogy a legalsóbb kasztba tartozóknak nem volt esélyük előbbre jutni, és a viktoriánus Britanniában egy férjes asszony a férje tulajdona volt, és minden pénz, amit esetleg a házasságba hozott, most már a férjéé volt. A válást követően az asszonynak nem volt joga semmilyen pénzre, és minden gyereket elvettek tőle. Úgy látszott, az asszony volt a bűnös fél, és így semmilyen joga nem volt.

A szárnyát bontogató Teozófiai Társulatnak ezért sok előítéletet kellett legyőznie. H.P.B.-nek ezért a *Kulcs a teozófiához* című könyvében sok mondanivalója volt a témában.

A kérdező kérdése: „Akkor hogyan kell a teozófiai alapelveket alkalmazni ahhoz, hogy ezt a társadalmi együttműködést ösztönözni lehessen, és hogy a társadalmi fejlődés érdekében valódi erőfeszítések történjenek?”

A teozófus válasza: „Röviden hadd emlékeztessenem, hogy mik ezek az alapelvek: az Egyetemes Egység és okiság, az emberi szolidaritás, a karma törvénye és a reinkarnáció. Ez annak az aranyláncnak a négy láncszeme, aminek össze kell kötnie az emberiséget egyetlen családba, egyetlen Egyetemes Testvériségbe.”

H.P.B. azzal folytatja, hogy leírja a különbséget a gazdagok és a szegények között, valamint a társadalmi igazságtalanságokat, amik abban az időben uralkodtak. Ezt mondja a kérdezőnek: „Ha az emberi tevékenység visszahat mindenki életére, és ez igaz tudományos elképzelés, akkor csak valamennyi férfi fivérré és valamennyi nő nővérré válása, és a mindennapi életükben a valódi testvériség gyakorlása az, amivel valaha is elérhető az igazi emberi szolidaritás,

amely a faj felemelkedésének gyökerénél húzódik. Ez a tevékenység és kölcsönhatás, ez a testvériség az, amelyben mindenkinek mindenki másért kell élnie, és amely az alapvető teozófiai alapelvek egyike, amihez minden teozófusnak elkötelezettnek kell lennie, nemcsak tanítani róla, hanem végre is hajtani az egyéni életében.”

Majd így folytatja: „A haladás csak és kizárólag a nemesebb tulajdonságok fejlődésével érhető el... Minden elképzelhető esetben neki magának [a teozófusnak] kell lennie a szellemi tevékenység egyik központjának, és belőle, a saját mindennapi életéből kell kisugározniuk azoknak a magasabb erőknek, amik egyedül feléleszthetik embertársaikat.”

A Chicago-i Világkiállításon 1893-ban a Teozófiai Társulat részt vett a Vallások I. Világparlamentén szeptember 11. és 17. között. Az alapító-elnök, Olcott ezredes távollétében, aki éppen Indiában volt, W.Q. Judge alelnök volt a teozófiai kongresszus állandó levezető elnöke. akinek az eszméiről és alapelveiről szóló előadása egyre nagyobb hallgatóságot vonzott.

Judge az „*Egyetemes testvériség – a természet ténye*” című előadását annak elmondásával kezdte, hogy felkérték, az egyetemes testvériségről természeti tényként beszéljen, nem pedig elméletként, nem utópista álomként, hanem létező dologként. Ez az, amit mondott:

„A teozófus, aki valamennyit tud az életéről, kitart amellett, hogy az egyetemes testvériség nem pusztán elmélet. Egy tény, egy élő, örökké jelenvaló tény, ami alól egyetlen nemzet sem tudja kivonni magát... Ez egy gyönyörű tanítás. Ez a Teozófiai Társulat egyetlen tanítása, az egyetlen dolog, aminak aláírására kérünk mindenkit. Az oka, hogy nem terjedt el a gyakorlatban az, hogy szívből elutasítják. Csak gondolják meg, miért! Ha Chicago-ban, az USA-ban mindenki úgy cselekedne, ahogyan Jézus mondta, ahogyan Buddha mondta, ahogyan Konfucius mondta, ahogyan a világ minden nagy erkölcsi tanítója mondta: „Tedd azt másokkal, amit szeretnél, hogy mások tegyenek veled”, akkor lenne-e szükség jogszabályokra és rendőrökre ebben a parkban, ahogyan mostanában van? Nem.”

Ezekkel a szavakkal fejezte be: „Befejezésül arra kérem önöket, hogy szeressék az egész emberiséget, emlékezzenek arra, amit mondom, és akár keresztények, ateisták, zsidók, pogányok vagy teozófusok, próbálják meg gyakorolni az egyetemes testvériséget, ami minden ember egyetemes kötelessége.”

Az amerikai közgyűléshez 1888. áprilisban írt levelében H.P.B. tett néhány jelentős kijelentést: „Ezt soha nem szabad elfelejteni, vagy a következő tényen átsiklani. Azon a napon, amikor a teozófia teljesíti legszentebb és legfontosabb küldetését, nevezetesen, hogy egyesíti minden nemzet emberének a családját testvéri szeretetben és tisztán emberbaráti és nem önző indítékokból végzett munka felé hajolva, csak azon a napon fog a teozófia fog válni magasabbá, mint bármely névleges emberi testvériség.”

H.P.B. ezt is mondta: „Ha a Társulatban minden tag megelégedne azzal, hogy egy jóra törő személytelen erő lenne, amely nem törődik a dicsérettel vagy vádaskodással mindaddig, amíg elősegíti a testvériség célját, a megtett fejlődés bámolatba ejtené a világot, és kihúzná a Társulat bárkáját a veszélyes vizekről.” (CW. XIII. 172-3 old.)

„Az „egyetemes testvériség” fogalma nem haszontalan kifejezés. Ez az egyedüli biztonságos alap egy egyetemes erkölcs számára. Ha egy álom lenne, legalább egy nemes álom az emberiségnek, és a valódi adeptus számára igaz törekvés.” (5. ML. 20. old.)

A testvériség jellemzői

Korábban említettem, hogy a Társulat első célkitűzésének, amely „Megalkotni az emberiség egyetemes testvériségének egyik magját fajra, hitre, nemre, kasztra vagy bőrszínre való tekintet nélkül” egy eszmény, amit könnyű mondani, de nem annyira könnyű megélni és a gyakorlatba átültetni.

Tehát hogyan tudjuk megtenni? Milyen eszközöket kell használnunk és milyen tulajdonságokat kell megszerezni? Hol kezdjük a testvériséget és a testvériség keresését?

Magunkkal kell kezdenünk. Be kell ismernünk, miféle személyiségek vagyunk, és hol kell változtatnunk. Talán az életstílusunk az, amit át kell gondolnunk, vagy talán a másokhoz való hozzáállásunk önző. Önmagunkért élünk-e, és egyáltalán nem törődünk azzal, mit csinálunk és kit bántunk meg a folyamat során, ha végül elérjük, amit akarunk? Talán szerényebb és kevésbé énközpontú magatartást kell magunkévá tenni?

Mielőtt eggyé válhatnánk másokkal, önmagunkkal kell eggyé válnunk. Nem tudunk békét, együttérzést, szerető kedvességet nyújtani másoknak, ha csak az nincs meg belül a szívünkben, hogy azt adjuk. A belső béke elnyerésének egyedüli módja a jóga és a meditáció gyakorlása. A jóga a teozófiához hasonlóan egy filozófia, amely vezeti az igazság őszinte keresőjét.

A jóganak sok különböző formája létezik, de azok, amiket javasolnék, a hatha, a bhakti, a karma és a jnana.

A hatha jóga asana-kból (testtartások), pranayama-kból (légzési technikák) és relaxációból áll, amelyek mindegyike egészséget és egyensúlyt hoz a testnek és az elmének. Az önfelismerésre a test átalakításán keresztül törekszik.

A bhakti jóga a szeretet önátalakító ereje. Ez a szeretet és az áhítat útja. A szív útja, amikor a jögi lehetővé teszi a benne levő Istenségnek, hogy az vezesse az életében.

A karma jóga az önfeladó tevékenység jógája. Ez a szolgálat olyan útja, amelyen minden tevékenységet az Istenség nevében végeznek, a viszonzás, a jutalom vagy az elismerés gondolata nélkül.

A jnana jóga a tudás útja, amely a valósnak a valótlantól való megkülönböztetéséhez kapcsolódik. Az önmegvalósítás útja, amely a megkülönböztető bölcsességet vagy a magasabb intuitív tudást alkalmazza az élet minden helyzetére vagy körülményére. Ez az egyik legnehezebb út a megvilágosodáshoz, és a gyakorlójától megköveteli, hogy képes legyen megkülönböztetni a valót a valótlantól, az Én-t a nem-Én-től. Az elfogulatlanság, a józanság és az önfegyelem szintén szükségesek.

A nagy jóga- és teozófiai szövegek tanulmányozása – mint a *Bhagavad Gita*, az *Upanishad*-ok, *Patanjali Jóga-szutrái*, *A Mester lábainál* és a *Csend hangja* – azok az eszközök, amiket használhatunk arra, hogy segítsenek megérteni az élet egységét. A meditáció az egyik legfontosabb eszközünk, mert annak gyakorlása az elmét a magasabb Én-ünkre összpontosítja. Csak amikor el tudjuk engedni a személyiség csapdáit és az alsó elme szükségleteit, akkor törekedhetünk a valódi Én-ünk és a bennünk levő Istenség megismerésére.

Mik a testvériség jellemzői vagy aspektusai, amiket ki kell fejlesztenünk magunkban? Íme néhány: kedvesség, együttérzés, elfogadás, barátság, önzetlenség, türelem, jóakarát, emberbarátság, nyugalom és szerénység. Mik tartoznak a testvérietlenséghez? Az önzés, egoizmus, büszkeség, meggondolatlanság, udvariatlanság, haragosság, pletykák terjesztése és a szándékos hazudozás.

„Barátom, figyelj a büszkeségre és az egoizmusra, a két legrosszabb kelepcére annak a lábaid számára, aki a tudás magasra vivő ösvényén szeretne felmászni.” (ML. 131.)

A *Kulcs a teozófiához*-ban H.P.B. ezt a tanácsot adja: „Legyünk felkészülve, hogy felismerjük és beismerjük a hibáinkat. Hogy inkább vétkezzünk a túlzó dicséreten keresztül, mint hogy túl kevésbé értékeljük embertársunk erőfeszítéseit. Hogy soha ne beszéljünk ki vagy rágalmazzunk meg egy másik személyt. Mindig mondjuk meg nyíltan, és közvetlenül a szemébe, ami ellenünk van. Soha ne váljunk annak a visszhangjává, ami rosszat hallunk róla, és ne forraljunk bosszút azok ellen, akik esetleg bántanak bennünket.”

Később pedig határozottan kijelenti: „De akár igaz, akár nem, egy másik személy elleni vádaskodást soha nem szabad terjeszteni. Ha igaz, és a hiba a vétkezőn kívül mást nem bánt, akkor hagyjuk rá a karmájára. Ha nem igaz, akkor az el fog kerülni bennünket, és hozzáadódik a világban levő igazságtalanságokhoz.”

A testvériség és a szolgálat

Ahogy a karma joga esetében is, a teozófia is mások szolgálatáról szól. Miután gondosan tanulmányozta a teozófiai irodalmat és a téma megértésén medítált, a valódi teozófus átülteti a gyakorlatba, amit tanult. Amikor egy teozófus elkezdi gyakorolni a testvériség aspektusait, a mások szolgálata természetessé válik. Az emberbarátság tekinthető egy másik módnak a teozófia leírásához.

John Algeo ezt mondta: „A hatékony szolgálathoz abból a megértésből kiindulva kell cselekednünk, ami a nagy princípiumainkkal kapcsolatos tanulmányainkon való meditációból ered. De a szolgálat – az emberiség javáért való élet szerető cselekedeteken keresztül – az első lépés. Ez az önismeret oka, nem pedig az eredménye.”

A mód, amit választunk, hogy az emberiség javára váljunk, függ a személy típusától, akik vagyunk, egészségünktől és alkalmasságunktól, beállítottságunktól és a rendelkezésünkre álló időtől. Arra bátorítanak, hogy ne akarjunk minden emberért mindent megtenni, hanem összpontosítsunk arra a területre, amit a legjobban ismerünk, és így az energiánkat fenntartjuk, a munkánk pedig ezért hatékonyabb lesz.

A mások szolgálata nem csupán olyan embereknek való segítséget jelent, akik kevésbé tehetők, mint mi, hanem a teozófiai tanítások terjesztését is jelenti, mivel azt olvassuk a *Kulcs a teozófiához*-ban, hogy „Egyetlen tagnak sincs joga tétlennek maradnia azzal a kifogással, hogy túl keveset tud ahhoz, hogy tanítson. Mert abban biztos lehet, hogy fog találni másokat, akik még kevesebbet tudnak nála.” A haszon ebben az, hogy amint valaki megpróbál tanítani, a tudásában levő hiányok nagyon nyilvánvalóvá válnak.

„Egy teozófus valódi munkája a szellemi fejlődés elősegítése. Ez még fontosabb feladat, mint akár a testvériség előmozdítása, amely végül is mind a teozófia, mind a kereszténység alaptanítása.” (*A Maha Chohan leveléből*)

Sok olyan ember van a világon, aki másokat helyez maga elé. Ők nem szükségszerűen a Társulat tagjai, mindazonáltal valódi teozófus életet élnek. Hatékonyan dolgozni más emberekért az ő szükségleteiknek a saját szükségletek elé történő helyezését jelenti.

A keresztény ima jól foglalja ezt össze:

„Uram, tégy engem békéd eszközévé,
hogy szeressek ott, ahol gyűlölnek,
hogy megbocsássak ott, ahol megbántanak,
hogy összekössek, ahol széthúzás van,
hogy reménységet keltsek, ahol kétségbeesés kínoz,
hogy fényt gyújtsak, ahol sötétség uralkodik,
hogy örömet hozzak oda, ahol gond tanyázik.
Ó Uram, segíts meg, hogy törekedjem,
nem arra, hogy megvigasztaljanak, hanem hogy én vigasztaljak,
nem arra, hogy megértsenek, hanem arra, hogy én megértsek,
nem arra, hogy szeressenek, hanem hogy én szeressek.”

A testvériség és a karma

Ismerjük a karmát, az ok-okozat törvényét. Azt, hogy minden gondolatnak, szónak és cselekedetnek megvan a következménye, az ellenhatása ilyen vagy olyan formában. Így amikor testvéri módon cselekszünk másokkal, ugyanezt a formára számíthatunk tőlük. Ha testvérietlenül cselekszünk, hasonló cselekedeteket fogunk aratni.

A *Kulcs a teozófiához*-ban azt a tanítást kapjuk, hogy a karma törvénye egyaránt vonatkozik mindenkire, bár nem mindenki egyformán fejlett a mások fejlődésének segítésében, a

teozófus hisz abban, hogy nemcsak segít nekik a karmájuk teljesítésében, hanem a sajátját is teljesíti.

Hogyan kell ezt megtenni? Letesztelhetjük magunkat, ha megkérdezzük, hogy a tervezett tevékenység elősegíti-e a valódi testvériséget. Spirituális tevékenység egyik központjának kell lennünk, és a mindennapi életünkben kiárasztanunk azok magasabb szellemi erőit. Mert azt tanítják nekünk, hogy bármilyen kudarc a bennünk levő legmagasabbra való válaszolásban nemcsak önmagunkat gátol, hanem mindenkit a fejlődési folyamatában.

Nekem azonban a valódi testvéries viselkedés nem a jó cselekedetek ellenőrző listája, amit ki kell pipálni, hanem spontán kedves cselekedet. A cselekedet mögötti szándék az, ami fontos, ha nem még fontosabb, mint maga a cselekedet. Tudjuk, hogy bármit is csinálunk, annak következménye van nemcsak másokra, hanem önmagunkra is. Egy önző vagy barátságtalan cselekedetnek negatív hatása lesz arra a személyre, aki végrehajtja azt.

Biztos vagyok abban, hogy mindannyian vissza tudunk emlékezni testvéries cselekedetekre a múltból és a jelenből. Megemlítek egy ilyet, ami a Bibliában fordul elő, és kettőt a saját korunkból.

A jó szamaritánusról szóló példabeszéd jól ismert. Egy vándorról szól, akit rablók támadtak meg, és ruhátlanul, félholtan hagytak az út mentén. Egy pap jött arra, és átment az út túloldalára. Ugyanígy tett egy lévita, de ekkor egy szamaritánus, egy idegeb jött arra, és azonnal ellátta a vándor sebeit, feltette a szamarára, és elvitte egy fogadóba, és pénzt adott a fogadósnak, hogy törődjön vele, mielőtt ő, a szamaritánus folytatta az útját. Azt is megmondta a fogadósnak, hogy majd ha visszafelé jön, meg fogja téríteni az esetleges további felmerülő költségeket.

A következő példa mostanában történt Párizsban, és bátorság kellett hozzá. Egy négyéves kisgyereket láttak, hogy egy bérház negyedik emeleti erkélyéről lóg le. Nem gondolva a lehetséges veszélyre, egy 22 éves fiatalember felmászott az épület homlokzatán, és biztonságba helyezte a gyermeket. A fiatalember cselekedetének a következménye az volt, hogy a gyermek megmenekült, a férfi pedig, aki egy illegális bevándorló volt Maliból, kitüntetést és a francia állampolgárság ígértét kapta a francia elnöktől. A fiatalember spontán módon cselekedett, és ez a testvériség gyönyörű példája.

A másik példa olyan, aminek magam voltam szemtanúja az elmúlt télen. Egy férfi rongyos és hiányos öltözékben szállt be a londoni metró egyik kocsijába, és pénzt kért. A legtöbb ember figyelmen kívül hagyta, de a kocsi végében levő ember habozás nélkül levetette a kabátját, és odaadta a férfinak. Ez a valódi testvériség spontán cselekedete volt.

Önmagunk átalakítása

A valódi testvériséget csak akkor lehet megvalósítani, amikor összekapcsolódunk a felsőbb Én-nel.

A változások, amiket meg kell tennünk, hogy megszerezzük a testvériség jellemzőit, önátalakításként írhatók le. Az átalakulás nem a közönséges elménk döntésére jön létre, nem is valamilyen erőfeszítés eredményeként, ami a tudat szintjéből keletkezik, amit át kell alakítani.

Amikor az elme elengedi a személyiség igényeit, amikor az ember felismeri, hogy ő nem a test, nem is az elme, és nem is az érzelmek, hanem a belül levő szellem, és hogy a szellem nem csak őbenne él, hanem ugyanez a szellem lakozik mindenki másban, akkor történik meg az átalakulás. Az emberiség valódi szellemét elrejtik az önző vágyak, a tudatlanság és az egoizmus rétegei. Amikor minden réteget lassan, és esetleg fájdalmasan lehántunk, a szellem valódi fénye elő fog ragyogni. Mindannyiunkban megvan a képesség, hogy ezt az átalakítást elvégezzük, és arra biztatlak benneteket, hogy próbáljátok meg. Sugározzon a fényünk, de nem büszke vagy kérkedő módon. A magatartásunk legyen szerény és derűs, és a fény legyen jóindulatú, barátságos folyamatos izzás a szívből.

Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthetik el a hegyen épített várost. Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljék mindazoknak, a kik a házban vannak. Úgy fényljék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat. *(Máté, 5. 14-16.)*

Annak az egyetemes imádságnak a szavaival fejezem be, amely gyönyörűen összegzi a teozófiát, és azt, amit jelent:

Ó, Rejtett Élet, amely ott rezegsz minden atomban,
Ó, Rejtett Fény, amely ott ragyogsz minden teremtményben,
Ó, Rejtett Szeretet, amely egységben mindent átölelsz,
Tudja meg mindenki, aki magát Veled egynek érzi,
Hogy minden mással is egy.